

Lovforslag nr. L 105. Fremsat den 4. december 1996 af miljø- og energiministeren (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tilskud til elproduktion

(Begrænsning af tilskud til naturgasbaseret kraftvarme m.v.)

§ 1

I lov nr. 944 af 27. december 1991 om tilskud til elproduktion, som ændret ved lov nr. 1109 af 21. december 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter »decentral«: »og industriel«.

2. § 2, stk. 1, affattes således:

»Der ydes et tilskud på 10 øre pr. kWh til elproducenter for den mængde elektricitet, der fremstilles med vedvarende energi eller biobrændsler.«

3. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Der ydes et tilskud på 7 øre pr. kWh til elproducenter for den mængde elektricitet, der fremstilles ved naturgasbaseret decentral kraftvarmeproduktion, naturgasbaseret industriel kraftvarmeproduktion eller ved affaldsbaseret kraftvarmeproduktion.

Stk. 2. Tilskuddet til elproduktion som nævnt i stk. 1 udgør dog 10 øre pr. kWh for elektricitet, der fremstilles på centrale kraftvarmeverker med en samlet kapacitet for elproduktion på 3 MW eller derunder, og som er idriftsat inden udgangen af 1996, eller på anlæg, hvor der i forbindelse med værkets etablering også er etableret ny kollektiv varmforsyning.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler for ydelsen af tilskuddet efter stk. 1 og 2.«

4. I § 3, stk. 1, ændres: »vindkraft, vandkraft, biogas, halm eller flis, og som afregnes med elforsyningsselskabet« til: »vedvarende energi eller biobrændsler«.

5. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. For elektricitet, der er fremstillet ved industriel kraftvarmeproduktion, er ydelsen af tilskud efter §§ 2, 2 a og 3 begrænset til en periode på 6 år, regnet fra idriftsættelsen af det enkelte anlæg.

Stk. 2. Hvis et industrielt kraftvarmeverk leverer varme til et kollektivt varmforsyningsanlæg, ydes tilskud uden tidsbegrænsning for den del af værkets elproduktion, der er fremstillet i samproduktion med således leveret varme.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at der ikke ydes tilskud for elproduktionen på et anlæg for naturgasbaseret industriel kraftvarme. Undtagelse fra tilskud kan kun fastsættes, hvis varmeforbruget, der aftages fra anlægget, helt eller delvist kan dækkes af en kollektiv varmforsyning fra central kraftvarmeproduktion.

§ 3 b. Miljø- og energiministeren kan i særlige tilfælde yde et supplerende tilskud til naturgasbaserede centrale kraftvarmeverker. Tilskuddet ydes med indtil 3 øre pr. kWh for elektricitet, som der er ydet tilskud til efter § 2 a, stk. 1. Det er en betingelse for ydelse af supplerende tilskud, at den pågældende elproducent kan godtgøre, at tilskuddet er nødvendigt for at fastholde en pris for levering af varme fra det pågældende værk, der ikke overstiger den

pris, der ville være gældende ved gasfyret fjernvarmeproduktion.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 ydes efter ansøgning. I tilsagn om tilskud kan fastsættes en tidsbegrænsning og et årligt maksimum for ydelsen af supplerende tilskud til et anlæg.

§ 3 c. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om administrationen af §§ 3 a og 3 b.

Stk. 2. I medfør af loven kan fastsættes regler om, at kraftvarmebaseret elproduktion kun er tilskudsberettiget i et omfang, der svarer til en effektiv samlet energidnyttelse.

§ 3 d. Tilskud efter loven ydes til den pågældende elproducent for elektricitet, der afregnes med elforsyningsselskabet.«

6. § 4 affattes således:

»§ 4. Administrationen vedrørende udbetalinger af tilskud efter §§ 2, 2 a og 3 varetages af de statslige told- og skattemyndigheder.

Stk. 2. Tilskud som nævnt i stk. 1 udbetales af elforsyningsselskabet, som elektriciteten afregnes med. Elforsyningsselskaberne modregner udbetalt tilskud i afgiftstilsvaret til de statslige told- og skattemyndigheder i henhold til lov om afgift af elektricitet, lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter og § 34, stk. 4-6, i lov om afgift af svovl.

Stk. 3. Administrationen vedrørende udbetaling af tilskud efter § 3 b varetages af Energistyrelsen.«

7. I § 7, stk. 1, indsættes efter »de statslige told- og skattemyndigheder«: »eller Energistyrelsen«.

8. § 7, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelserne om taltarejsning i retsplejelovens § 930, jf. § 926, tilsvarende anvendelse.«

9. § 7, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser i denne lov sker i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.«

10. § 9, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Miljø- og energiministeren kan fastsætte bestemmelser om klage over afgørelser efter loven eller regler udstedt i henhold til loven. Henlægges ministerens beføjelser efter loven til en styrelse under Miljø- og Energiministeriet, kan fastsættes, at afgørelser truffet af styrelsen ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Afgørelser om ydelse af supplerende tilskud efter § 3 b kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 5, stk. 2, i lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug. Energiklagenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Der kan kræves betaling af et gebyr for indgivelse af klage til Energiklagenævnet.

Stk. 3. Ved afgørelser efter denne lov erstattes repræsentanter i Energiklagenævnet, som er udpeget efter indstilling fra Dansk Industri og Landbrugsrådet, af 2 medlemmer med særlig økonomisk eller teknisk sagkundskab inden for kraftvarmeproduktion, som udpeges af miljø- og energiministeren.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 4.

§ 2

Miljø- og energiministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden, jf. dog § 3.

§ 3

Stk. 1. For elektricitet, der fremstilles i perioden fra den 1. januar 1997 til det ikrafttrædelsestidspunkt, der fastsættes i henhold til § 2, og hvortil der efter de hidtil gældende regler ydes større tilskud end efter denne lov, sker udbetaling af tilskuddet med forbehold for, at forskelsbeløbet skal tilbagebetales efter denne lovs ikrafttræden. Tilskud, der for den samme periode ydes for elproduktion, hvortil der ydes tilskud efter de hidtil gældende regler, men ikke efter denne lov, udbetales med forbehold for, at tilskuddet skal tilbagebetales efter denne lovs ikrafttræden.

Stk. 2. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om tilbagebetaling af tilskud som nævnt i stk. 1. Der kan i den forbindelse fastsættes regler, der fraviger lovens § 5. Det kan fastsættes, at tilskud, der skal tilbagebetales, kan modregnes i fremtidigt tilskud.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Forslagets formål og baggrund

Det er formålet med ændringsloven at ajourføre og målrette tilskudsordningen for elproduktion med vedvarende energikilder og anden miljømæssigt hensigtsmæssig fremstilling af elektricitet, således at der med den foreliggende bevillingsramme opnås bedst mulig effekt i retning af at fremme opfyldelsen af målsætningerne i regeringens energihandlingsplan ENERGI 21.

Elproduktionstilskuddet i den nuværende form blev indført i 1992 i forbindelse med indførelsen af CO₂-afgift på elektricitet. Tilskuddet ydes som en kompensation for den opkrævede CO₂- og elafgift, når elektriciteten er fremstillet med vedvarende energi, biobrændsler eller decentral kraftvarmeproduktion med naturgas. Ordningens grundlag er lov nr. 944 af 27. december 1991 om tilskud til elproduktion, som ændret ved lov nr. 1109 af 21. december 1994, der suppleres af regler i Energistyrelsens bekendtgørelse nr. 876 af 20. november 1995 om tilskud til elproduktion.

Vedrørende den tidligere folketingsbehandling henvises for hovedloven til Folketingstidende 1991-92 FF sp. 1569-1576, 2085-2157, 4343-4390 og 4890, Tillæg A sp. 2123-2132, Tillæg B sp. 313-316, Tillæg C sp. 321-324. Vedrørende ændringsloven henvises til Folketingstidende 1994-95 FF s. 454, 692-696, 1651 og 1942, Tillæg A s. 377, Tillæg B s. 78, Tillæg C s. 132.

Under den gældende ordning ydes *dels* et tilskud på 10 øre pr. kWh for elektricitet, der fremstilles med vedvarende energi eller fornyelige brændsler eller ved decentral kraftvarmeproduktion med naturgas, *dels* et supplerende tilskud på 17 øre pr. kWh til elproduktion på vindmøller, vandkraft, biogas eller fra kraftvarme med halm og flis. Der ydes dog ikke 17-øres tilskud til elværkernes elproduktion på egne møller. Tilskuddet tilkommer elproducenterne som et retskrav i henhold til lovgivningen.

Elproduktionstilskuddet har haft afgørende betydning for at igangsætte og fastholde udbygningen med decentral kraftvarme, industriel kraftvarme og

elproduktion på vindmøller. På vindkraftområdet har tilskuddet desuden medvirket til at fremme udviklingen af mere effektive mølletyper, således at vindmøller i dag er mindre investeringskrævende i forhold til produktionskapaciteten end tidligere. Fremgangen for økonomien i blandt andet industrielle kraftvarmeanlæg indikerer, at tilskudsintensiteten for sikring af den planlægningsmæssige udbygning på området – som forudsat i ENERGI 21 – ligger over det nødvendige. Det er sigtet med det foreliggende lovforslag at fastsætte rammer, der vil fastholde de positive udbygningsmæssige virkninger i forbindelse med justeringer i tilskuddet.

For at sikre udbygningen af den miljøvenlige elproduktion med biomassekraftvarme som forudsat i ENERGI 21, afsættes i 1997 13 mio. kr. til videreførelse af »værkpuljen« (den eksisterende tilskudsordning til fremme af decentral kraftvarme og udnyttelse af biobrændsler. jf. lov nr. 3 af 3. januar 1992). Denne tilskudsordning ville ellers ophøre med udgangen af 1996. Der afsættes endvidere 25 mio. kr. årligt til »værkpuljen« i årene 1998-2000.

Omstillingen af fjernvarmeværker til decentral kraftvarme med naturgas er nu næsten gennemført, og der er god udvikling i udbygningen med industriel kraftvarme. Til industrielle kraftvarmeanlæg ydes udover elproduktionstilskuddet også anlægstilskud på indtil 30 pct. efter lov om statstilskud til energibesparelser m.v. i erhvervsvirksomheder, således at nye anlæg oftest har en simpel tilbagebetalingstid på fra 3 år til 5 år. Det vurderes derfor, at industriel kraftvarme også med et nedsat tilskud vil have tilstrækkelig god økonomi til at sikre udbygningen.

I de fleste især større kraftvarmeværker er der økonomisk set plads til reduktion af elproduktionstilskuddet uden, at varmeprisen bliver højere end før omstillingen. Til at sikre varmekunderne i de resterende værker gennemføres en kompensationsordning. For værker, der er omstillet fra kul, ville varmeprisen ved fortsat kuldrift være steget betydeligt frem til 1998 på grund af forhøjelserne af kulafgiften. Varmeprisen efter reduktion af elproduktionstilskuddet skal derfor ses i forhold til sådanne væsentligt højere varmepriser for et kulfyret fjernvarme-

værk. En del af de eksisterende mindre kraftvarmeværker og barmarksprojekter har en presset økonomi. Disse anlæg omfattes derfor ikke af justeringen, der ligeledes tager hensyn til vilkårene for etablering af nye barmarksprojekter.

Samtidig viser erfaringerne fra den hidtidige ordning, at det er behov for at kunne regulere tilskudsgivningen mere målrettet. Det har blandt andet vist sig uhensigtsmæssigt i nogle tilfælde, at der ydes tilskud i forbindelse med industrielle kraftvarmeanlæg i områder, hvor virksomhederne i stedet kunne aftage varme fra en etableret fjernvarmeforsyning. Elproduktionstilskuddet kan i den sammenhæng modvirke interessen i den bedst mulige udnyttelse af overskudsvarmen fra de centrale kraftvarmeværker. Desuden er der behov for at justere tilskudsbetingelserne med henblik på nye former for udnyttelse af vedvarende energi og CO₂-neutrale brændsler, som ikke var aktuelle, da den gældende ordning blev udformet.

Principper for revision af ordningen

Det foreliggende lovforslag er udformet med henblik på at justere tilskudsordningen på de ovennævnte punkter og inden for rammerne af følgende miljø- og energipolitiske hensyn:

1. Målsætningerne i Energi 21 vedrørende udbygning af den miljøvenlige elproduktion med vedvarende energi og kraftvarme skal sikres.
2. Urimelige fortjenester gennem elproduktionstilskuddet skal afskæres.
3. Priserne for varme fra anlæg, der er omstillet fra naturgasfyret fjernvarme til decentral kraftvarmeproduktion, må generelt ikke blive højere end før omstillingen.
4. Industrielle kraftvarmeprojekter skal fortsat have en tilbagebetalingstid, der gør det attraktivt at realisere en stor del af potentialet.

Forslaget

Det foreslås på den baggrund, at det hidtidige 10-øres tilskud som hovedregel nedsættes til 7 øre pr. kWh for elektricitet, der produceres med naturgas på decentrale og industrielle kraftvarmeanlæg eller på affald. Tilskuddet opretholdes dog på 10 øre for små decentrale kraftvarmeanlæg, der er idriftsat, og hvor effekten er på 3 MW eller derunder, og i øvrigt for barmarksprojekter, hvor der udover selve produktionsanlægget også er investeret i ledningsnet for fjernvarmeforsyning. Denne differentiering af 10-øres tilskuddet foreslås for at sikre den nødvendige økonomi for de mindre decentrale kraftvarmeværker.

For mellemstore og store værker, der er omstillet fra naturgasbaseret fjernvarme til kraftvarme, vurderes økonomien efter omstilling generelt at være så god, at der med et reduceret tilskud til værkernes elproduktion kan leveres varme til priser, der generelt ikke er højere end før omstillingen fra fjernvarme. For værker, der er omstillet fra kulfyret fjernvarme til naturgasbaseret kraftvarme, vil varmeprisen fortsat generelt være lavere eller på niveau med de hidtidige omkostninger, når de nuværende kulafgifter indregnes i prisen. Derimod vurderes mindre værker, hvor fordelene ved omstilling til kraftvarme har været forholdsvis mindre, og barmarksprojekter, der er belastet af omkostningerne ved at etablere ledningsnet, ikke generelt at kunne bære en nedsættelse af elproduktionstilskuddet uden at hæve varmepriserne til et uønsket niveau.

For affaldsbaserede anlæg skønnes den foreslåede ændring i elproduktionstilskuddet at få en relativt begrænset indvirkning på varmeprisen på grund af den lave elvirkningsgrad. Varmeprisen fra disse anlæg afhænger endvidere i stor udstrækning af fordelingen af omkostninger mellem affaldsleverandører og varmekunderne.

Justeringen af 10-øres tilskuddet skal ses i sammenhæng med den foreslåede nye § 3 b, som vil give grundlag for, at der efter individuel vurdering i en periode kan ydes et supplerende tilskud på indtil 3 øre pr. kWh for elektricitet, der produceres på decentrale kraftvarmeanlæg. Det supplerende tilskud vil kunne ydes, hvor værket kan godtgøre, at tilskuddet er nødvendigt for at fastholde en pris for levering af varme fra det pågældende værk, der ikke overstiger den pris, der ville være gældende ved gasfyret fjernvarmeproduktion. Der forudsættes afsat en bevillingsramme på 10 mio. kr. årligt til denne ordning. For nærmere omtale af dette tilskud og den påtænkte administration af ordningen henvises til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 5 nedenfor.

Vedrørende industrielle kraftvarmeværker foreslås, at der udover den omtalte justering af tilskuddet til naturgasbaseret elproduktion fastsættes en generel begrænsning for tilskudsgivningen, således at tilskuddet bortfalder for enhver form for elproduktion på anlæg, der har været i drift i mere end 6 år. Forslaget har baggrund i, at denne type anlæg – også efter justering af tilskudsatsen for naturgasbaseret kraftvarme – typisk vil være tilbagebetalt inden for 5 år. Det er derfor tilstrækkeligt at yde tilskuddet i 6 år for at sikre den nødvendige økonomi for disse anlæg.

For elproduktionen på vindmøller og anden vedvarende energi samt biobrændsler vil der blive ydet tilskud i samme omfang som hidtil. Området for

17-øres tilskud vil dog blive udvidet, så det fremover kan ydes til elproduktion med alle former for vedvarende energi eller biobrændsler. Der har hidtil kun kunnet ydes tilskud på 10 plus 17 øre til udnyttelse af vindkraft og vandkraft, medens f.eks. elproduktion med solceller eller anden nyere VE-teknologi kun har været berettiget til 10-øres tilskud. Der har endvidere hidtil kun kunnet ydes 17-øres tilskud til elproduktion med biobrændsler i form af halm og flis.

Tilskuddet til elproduktion med vedvarende energi og biobrændsler fastholdes med de hidtidige satser for at sikre udbygningstakten og stabil økonomi for eksisterende anlæg i overensstemmelse med ENERGI 21. Tilskudsgivningen til vedvarende energi og biobrændsler bliver overvejet i forbindelse med løbende analyser af de økonomiske vilkår for forskellige former for elproduktion. Det af miljø- og energiministeren nedsatte Energimiljøråd vil blive inddraget i disse overvejelser.

Eventuelle ændringer i tilskuddet til elproduktion med vedvarende energi eller biobrændsler vil blive gennemført på grundlag af et nyt lovforslag. I øvrigt vil regeringen tage den samlede tilskudsordning op til revision i år 2000.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget gennemfører med virkning fra 1. januar 1997 en justering af elproduktionstilskuddet. Justeringen medfører, at elproduktionstilskuddet nedsættes til 7 øre for industrielle og decentrale kraftvarmeanlæg, der anvender naturgas. Barmarksprojekter og eksisterende, decentrale kraftvarmeanlæg på 3 MW og derunder fortsætter med at oppebære et tilskud på 10 øre pr. kWh.

Besparelsen på finansloven for 1997 er 81 mio. kr. Udbetalingerne af elproduktionstilskuddet vil således reduceres fra 907 mio. kr. til 826 mio. kr. Helårsvirkningen for 1997 er 115 mio. kr., og tilsvarende er besparelsen for årene 1998-2000 henholdsvis 141 mio. kr., 170 mio. kr. og 190 mio. kr. I perioden 1997-2000 afsættes 10 mio. kr. årligt til en tilskudsordning til visse naturgasbaserede decentrale kraftvarmeværker for at sikre rimelige økonomiske rammer for driften.

Med betydelig usikkerhed skønnes administrationen af den ændrede ordning at ville omfatte yderligere 3 årsværk, svarende til 1,4 mio. kr., heraf 0,9 mio. kr. i lønsum, i Energistyrelsen i forbindelse med administration af tidsbegrænsning for industrielle anlæg, friholdelse af værker under 3 MW m.v. og den ny tilskudsordning samt kontrolforanstaltninger. Der forventes desuden engangsudgifter til etablering af administrative EDB-systemer og til infor-

mation i forbindelse med ikrafttrædelsesregler m.v. på i alt ca. 0,2 mio. kr. I Told- og Skattestyrelsen skønnes administrationen af den ændrede ordning at ville omfatte 3 årsværk og engangsudgifter til information og ændring af EDB-systemer m.v. på 0,2 mio. kr. De forøgede personaleomkostninger og driftsudgifter vil blive afholdt inden for Miljø- og Energiministeriets og Skatteministeriets gældende personale- og budgetmæssige rammer.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det forventes, at ordningen med de foreslåede ændringer fortsat vil have positive virkninger for erhvervslivet. Ændringerne forventes ikke at medføre højere elpriser. Efter Miljø- og Energiministeriets vurdering vil det også med de foreslåede begrænsninger i tilskuddet til elproduktion på industrielle kraftvarmeværker være økonomisk attraktivt at omstille til og udføre kraftvarmeproduktion på virksomheder. Justeringen vil medføre et fald i tilskud til erhvervsvirksomheder i 1997 svarende til 17 mio. kr. efter skat. Justeringen forventes ikke at medføre ændringer i aktiviteten for leverandører i forbindelse med etablering af nye kraftvarmeværker.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget forventes at fastholde de positive miljømæssige virkninger af den hidtidige tilskudsordning ved fortsat at fremme en udvikling, hvor konventionelle former for elproduktion med stor udledning af navnlig CO₂, SO₂ og NO_x fortrænges af emissionsfri eller miljømæssigt mere bæredygtige former for elproduktion.

Forholdet til EU-retten

Lovændringen vil skulle notificeres overfor EU-kommissionen efter reglerne om statsstøtte i EF-traktatens art. 92-94, idet der er tale om ændringer i en tilskudsordning, der er godkendt af Kommissionen efter notifikation.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ved den foreslåede ændring i § 1 tydeliggøres, at tilskudsordningen både retter sig mod decentrale kraftvarmebaserede forsyningsanlæg og decentral samproduktion af el og varme på anlæg i erhvervsvirksomheder.

Til nr. 2

Med den foreslåede affatning af § 2, stk. 1, vil der – som i den gældende ordning – tilkomme elproducenter et tilskud på 10 øre pr. kWh for elektricitet, der fremstilles med vedvarende energi, biogas eller andre biobrændsler. Tilskuddet ydes uanset på hvilken måde elektriciteten er fremstillet med disse energikilder.

De aktuelle VE-teknologier for elproduktion er udnyttelse af vindkraft, vandkraft og solenergi med solceller (fotovoltaisk energi). Også elproduktion med bølgeenergi forventes med tiden at kunne få praktisk betydning.

Biobrændslerne, som aktuelt vil give grundlag for tilskud efter § 2, når de anvendes til elproduktion, omfatter biogas, herunder lossepladsgas, halm, energiafgrøder, træ og energiprodukter af træ.

§ 2 vil efter ændringen ikke omfatte elproduktion ved naturgasbaseret decentral kraftvarme og affald, idet tilskuddet til sådan elproduktion i stedet vil blive ydet efter de nye regler i § 2 a, jf. forslaget § 1, nr. 3.

Om grundlaget for opgørelse af den tilskudsberetigede mængde elektricitet henvises til den foreslåede § 3 d, jf. forslaget § 1, nr. 5.

Til nr. 3

Efter stk. 1 i den foreslåede § 2 a skal der som hovedregel ydes tilskud på 7 øre pr. kWh for elektricitet, der fremstilles ved decentral og industriel kraftvarmeproduktion, når der anvendes naturgas eller affald. Disse former for elproduktion har hidtil været omfattet af 10-øres tilskud. Tilskuddet ydes af hensyn til de miljø- og energimæssige fordele ved decentral kraftvarmeproduktion.

Efter forslaget ydes der kun tilskud til kraftvarmebaseret elproduktion med affald. Elproduktion med affald har hidtil været tilskudsberettiget uanset fremstillingsmåden. Ændringen vurderes ikke at få større økonomisk betydning for eksisterende affaldskraftvarmeanlæg. Tilskuddet vil som hidtil blive ydet, uanset om elproduktion med affald sker på centrale eller decentrale værker.

Efter § 2 a, stk. 2, vil tilskuddet fortsat udgøre 10 øre pr. kWh for affalds- og naturgasbaseret elproduktion på eksisterende små kraftvarmeverker med en effekt på 3 MW eller derunder. Det vil være størrelsen af den samlede kapacitet for elproduktion på værket, der afgør, om tilskudssatsen er 7 øre efter stk. 1 eller 10 øre efter stk. 2. Størrelsen for den samlede installerede effekt vil blive lagt til grund, uanset om der udover naturgas eller affald anvendes andre brændsler på anlægget.

Endvidere opretholdes tilskuddet på 10 øre pr. kWh for naturgasbaseret kraftvarmeproduktion på eksisterende og nye anlæg, der er barmarksprojekter, uanset om effekten er over 3 MW.

Der er for tiden 60 barmarksprojekter og 250 andre anlæg med effekt under 3 MW. Den samlede effekt på værker omfattet af § 2 a, stk. 2, udgør ca. 300 MW ud af i alt ca. 1350 MW på decentrale kraftvarmeverker.

Om baggrunden og begrundelsen for den foreslåede bestemmelse henvises i øvrigt til omtalen i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det foreslås, at bemyndigelsen i lovens § 3 til at yde 17-øres tilskud udvides til elproduktion med alle former for vedvarende energi eller biobrændsler. Efter den gældende lov kan tilskuddet kun ydes til elproduktion med vindkraft, vandkraft, biogas, halm eller flis. Bemyndigelsen vil herefter blive udmøntet således, at der ydes 17-øres tilskud til alle former for elproduktion med vedvarende energi, herunder biogas, dog bortset fra elværksejede vindmøller. Der vil endvidere blive fastsat regler om tilskud til kraftvarmebaseret elproduktion med faste biobrændsler efter samme retningslinier som bestemmelserne vedrørende elproduktion med halm og flis i den gældende bekendtgørelse.

Om grundlaget for opgørelse af den mængde elektricitet, der berettiger til 17-øres tilskud, henvises til den foreslåede § 3 d under forslaget § 1, nr. 5.

Til nr. 5

Den foreslåede § 3 a indeholder regler med henblik på målretning og tilpasning af tilskudsgivningen til industriel kraftvarme ud fra hensyn som nævnt i de almindelige bemærkninger.

Ved § 3 a, stk. 1, fastsættes en tidsbegrænsning på 6 år for ydelse af elproduktionstilskud til industrielle kraftvarmeverker. Efter bestemmelsen vil såvel 7-øres tilskud efter § 2 a som 10-øres og eventuelt 17-øres tilskud efter §§ 2 og 3 ophøre ved tilskudsperiodens udløb.

Det følger af stk. 2, at tidsbegrænsningen for tilskud ikke vil omfatte den del af elproduktionen, som udføres på nogle industrielle kraftvarmeverker i sammenhæng med produktion af varme, der leveres til kollektive forsyningsanlæg.

Ved § 3 a, stk. 3, foreslås miljø- og energiministeren bemyndiget til at undtage naturgasbaserede industrielle kraftvarmeverker i områder, hvor der er mulighed for tilslutning til kollektiv varmforsyning baseret på overskudsvarme fra et centralt kraftvar-

meværk, fra tilskud til elproduktion. Formålet med bestemmelsen er at undgå uhensigtsmæssig modstrid mellem samfundsmæssige interesser og private økonomiske interesser ved to prioriterede kraftvarmeforsyningsformer. For visse virksomheder beliggende i kraftvarmeområder motiverer elproduktionstilskuddet til at etablere industrielle kraftvarmeanlæg frem for at udnytte overskudsvarmen i kraftvarmeområdet. Dette foreslås modvirket ved, at der ikke ydes tilskud til virksomheder, der i stedet kunne aftage overskudsvarme fra en etableret kraftvarmeforsyning.

Reglen vil kun kunne anvendes i tilfælde, hvor de berørte virksomheders varmemeforbrug kan dækkes af en fjernvarmeforsyning med overskudsvarme, og hvor omkostningen ved tilslutning til fjernvarmenettet ikke vil være uforholdsmæssigt stor. Virksomheder med behov for procesenergi, der ikke kan dækkes af den foreliggende fjernvarmeforsyning, vil ikke blive berørt af forslaget.

Efter den foreslåede § 3 b vil der i særlige tilfælde kunne ydes et supplerende tilskud på op til 3 øre pr. kWh for elproduktion på decentrale kraftvarmeværker. Forslaget har sammenhæng med den generelle justering af tilskuddet ved § 2 a og vil give mulighed for en konkret målrettet tilskudsgivning til værker, hvor der er et særligt behov. Der forudsættes afsat en særskilt bevillingsramme på 10 mio. kr. om året til dette formål. Tilskud i henhold til § 3 b vil kunne ydes til omstillede værker som supplement til tilskud på 7 øre efter § 2 a, stk. 1.

Tilskud vil blive ydet på grundlag af tilsagn, der meddeles efter ansøgning. Der vil blive fastsat nærmere regler herom i henhold til den foreslåede § 3 c.

Tilskud efter § 3 b vil kun kunne ydes til elproducenter, der kan godtgøre, at tilskuddet er nødvendigt for at fastholde en pris for levering af varme fra det pågældende værk, der ikke overstiger den pris, der ville være gældende ved gasfyret fjernvarmeproduktion. Det kan vanskeligt vurderes på grundlag af varmepriser, hvilke værker der er i en situation, som kan berettige til tilskud. Fjernvarmeværkernes varmepriser indeholder udover den rene produktionspris elementer som underdækning/overdækning, forrentning, afskrivninger, henlæggelser og driftsomkostninger i øvrigt, ligesom varmeprisen er påvirket af drifts-, vedligeholdelses- og investeringsomkostninger i distributionsnettet. De gældende regler for driftsmæssige afskrivninger og henlæggelser til nyinvesteringer giver mulighed for en meget varieret afskrivnings- og henlæggelsespolitik på de enkelte fjernvarmeværker. Endelig kan nævnes, at størrelsen af den afgift, som forbrugerne betaler for at blive til-

sluttet fjernvarmeforsyningen, kan variere ganske betydeligt fra værk til værk.

Det er på den baggrund hensigten at administrere ordningen på grundlag af modelberegninger for varmepriser på typiske gasfyrede fjernvarmeværker. Der vil snarest efter lovens ikrafttræden blive udmeldt referencepriser til landets fjernvarmeværker. Referencepriserne vil angive, hvilke værker der i givet fald vil komme i betragtning til at opnå tilskud. Ved den anvendte fremgangsmåde forventes, at antallet af ansøgninger om tilskud kan begrænses til de fjernvarmeværker, hvor der reelt er grundlag for en realitetsbehandling. Den konkrete behandling af ansøgningerne, hvori de ovennævnte forhold vil indgå, vil klarlægge det enkelte værks økonomiske situation og dermed også dets reelle tilskudsbehov.

For en række værker, som før omstillingen til naturgasfyret kraftvarmeproduktion var kulfyrede, kan omstillingen have medført en stigning i varmeprisen. En højere varmepris må dog vurderes på grundlag af den særlige miljøbelastning, der er forbundet med kulanvendelse på fjernvarmeværker. Med henblik på at sidestille fjernvarmeværkerne i tilskudsadministrationen vil de tidligere kulfyrede værkers varmepris ligeledes blive vurderet i forhold til varmepriser baseret på gasfyret fjernvarme.

Administrationen af ordningen vil blive henlagt til Energistyrelsen. Priser og andre betingelser for leverancer af opvarmet vand m.v. henhører under Gas- og Varmeprisudvalget, hvor der i udvalgets sekretariat er opbygget den nødvendige faglige ekspertise på området. Udvalgets sekretariat vil, i det omfang der er behov herfor, bistå Energistyrelsen med teknisk og faglig bistand i forbindelse med administrationen af ordningen.

Energistirelsens afgørelser om ydelse af supplerende tilskud efter § 3 b vil kunne indbringes for Energifklagenævnet, jf. det foreslåede § 9, stk. 2, under forslaget § 1, nr. 10.

Ved § 3 c, stk. 1, foreslås miljø- og energiministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler vedrørende administrationen i henhold til §§ 3 a og 3 b. Der vil i medfør af bestemmelsen blandt andet blive fastsat regler for opgørelse af perioden for tilskud til industrielle kraftvarmeværker i henhold til § 3 a, stk. 1, om udøvelse af beføjelsen til at undtage anlæg fra tilskud efter § 3 a, stk. 3, og om ansøgning og udbetaling af supplerende tilskud efter § 3 b.

Ved § 3 c, stk. 2 foreslås, at tilskuddet til elproduktionen på kraftvarmeanlæg skal kunne begrænses efter nærmere regler i tilfælde, hvor den anvendte energi ikke udnyttes så effektivt, som det må forudsættes ved kraftvarmeproduktion. Bestemmelsen har til formål at sikre, at elproduktionstilskuddet til-

skynder til energimæssigt effektiv drift af decentrale og industrielle kraftvarmeanlæg.

Ved § 3 d fastholdes det princip for opgørelse af den tilskudsberettigede mængde elektricitet, der blev gennemført ved en ændring af loven i 1994. Ændringen, hvorved tilskudsgrundlaget fastsættes i en særskilt regel, er alene redaktionel.

Til nr. 6

Ved den foreslåede ændring af lovens § 4 præciseres, at det kun er administrationen vedrørende udbetaling af tilskud, der ydes i henhold til §§ 2, 2 a og 3, der administreres af de statslige told- og skattemyndigheder. Tilskud efter § 3 b vil blive udbetalt direkte fra Energistyrelsen til de tilskudsberettigede.

Til nr. 7

Det foreslås indføjet i lovens § 7, stk. 1, at også Energistyrelsen kan meddele bødeforelæg i forbindelse med overtrædelser af straffebestemmelsen i lovens § 6, stk. 1, eller straffebestemmelser, der fastsættes i henhold til lovens § 6, stk. 2. Forslaget har baggrund i de udvidede administrative beføjelser for Miljø- og Energiministeriet, der i øvrigt er indeholdt i forslaget, og som påregnes delegeret til Energistyrelsen.

Til nr. 8. og 9

De foreslåede ændringer til lovens § 7, stk. 2 og 4, er rent retstekniske ajourføringer af henvisningen til de relevante bestemmelser i retsplejeloven under hensyn til gennemførte ændringer i denne lov.

Til nr. 10

De foreslåede ændringer til lovens § 9, stk. 1, er begrundet i, at miljø- og energiministerens opgaver og beføjelser efter den ændrede lov påtænkes henlagt til Energistyrelsen, og at det i den forbindelse vil være hensigtsmæssigt at kunne afskære adgangen til at klage til ministeren over styrelsens afgørelser.

I henhold til det foreslåede § 9, stk. 2, vil der dog være adgang til at indbringe Energistyrelsens afgørelser om ydelse af supplerende tilskud efter lovens § 3 b for det ankenævn på energiområdet, der er nedsat i henhold til § 5, stk. 2, i lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug (Energiklagenævnet).

I loven om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift er fastsat en sammensætning af Energiklagenævnets medlemmer med henblik på de sags typer, som nævnet skal behandle efter denne lov. Der vil være behov for en anden medlemsmæssig sammensætning af nævnet i forbindelse med klager om tilskud efter § 3 b i lov om tilskud til elproduktion. En nævnssammensætning, der anses for hensigtsmæssig for denne sagstype, foreslås derfor fastsat ved § 9, stk. 3.

Til § 2

De under § 1 foreslåede ændringer vedrørende ydelse af tilskud til elproduktion kan først træde i kraft, når de er godkendt af EU-Kommissionen efter notifikation i henhold til EF-traktatens art. 93, stk. 3. Miljø- og energiministeren foreslås derfor bemyndiget til at fastsætte lovens ikrafttræden, når Kommissionens godkendelse foreligger.

Til § 3

I perioden indtil ændringsloven kan sættes i kraft med Kommissionens godkendelse, vil loven fortsat gælde i den hidtidige affatning, og der vil derfor blive udbetalt tilskud som hidtil, medens notifikationsproceduren forløber. Tilskuddet vil således i nogle tilfælde blive udbetalt med højere satser end efter forslaget § 1 og eventuelt til elproduktion, der ikke vil være tilskudsberettiget efter den foreslåede ændringslov.

For at de tilsigtede virkninger med lovændringen kan opnås, og for at omfanget af tilskud til elproducerne ikke skal bero på tidsforløbet ved gennemførelse af notifikationsproceduren, foreslås med virkning fra den 1. januar 1997 knyttet et forbehold om tilbagebetalingspligt til tilskud, der ydes for elproduktion fra denne dato til ændringslovens ikrafttræden, og som ikke kan oppebæres efter lovændringen.

Da ændringsloven kun vil kunne sættes i kraft med Kommissionens godkendelse, vil forbeholdet om tilbagebetaling ikke få aktualitet, med mindre ændringerne i tilskudsordningen godkendes af Kommissionen.

Det foreslås, at miljø- og energiministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for gennemførelsen af de efterreguleringer vedrørende tilskudsgivningen, som i givet fald skal ske på grundlag af § 3 i forbindelse med ændringslovens ikrafttræden.

Bilag til f. t. l. vedr. tilskud til elproduktion

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 1 indsættes efter »decentral«: »og industriel«.

§ 1. Efter reglerne i denne lov ydes der statstilskud til produktion af elektricitet, der fremstilles ved vedvarende energi, fornyelige brændsler eller naturgasbaseret decentral kraftvarmeproduktion.

2. § 2, stk. 1, affattes således:

»Der ydes et tilskud på 10 øre pr. kWh til elproducenter for den mængde elektricitet, der fremstilles med vedvarende energi eller biobrændsler.«

3. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. Der ydes et tilskud på 7 øre pr. kWh til elproducenter for den mængde elektricitet, der fremstilles ved naturgasbaseret decentral kraftvarmeproduktion, naturgasbaseret industriell kraftvarmeproduktion eller ved affaldsbaseret kraftvarmeproduktion.

Stk. 2. Tilskuddet til elproduktion som nævnt i stk. 1 udgør dog 10 øre pr. kWh for elektricitet, der fremstilles på decentrale kraftvarmeverker med en samlet kapacitet for elproduktion på 3 MW eller derunder, og som er idriftsat inden udgangen af 1996, eller på anlæg, hvor der i forbindelse med værkets etablering også er etableret ny kollektiv varmforsyning.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler for ydelsen af tilskuddet efter stk. 1 og 2.«

§ 2. Der ydes et tilskud på 10 øre pr. kWh til elproducenter for den mængde elektricitet, der fremstilles ved vindkraft, biogas, halm, flis eller anden vedvarende energi eller andre fornyelige brændsler samt ved naturgasbase-

ret decentral kraftvarmeproduktion, og som afregnes med elforsyningsselskabet.

4. I § 3, stk. 1, ændres: »vindkraft, vandkraft, biogas, halm eller flis, og som afregnes med elforsyningsselskabet« til: »vedvarende energi eller biobrændsler«.

§ 3. Miljø- og energiministeren bemyndiges til ud over det i § 2 fastsatte tilskud at yde et tilskud på 17 øre pr. kWh til elproducenter for den mængde elektricitet, der fremstilles ved vindkraft, vandkraft, biogas, halm eller flis, og som afregnes med elforsyningsselskabet.

5. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. For elektricitet, der er fremstillet ved industriell kraftvarmeproduktion, er ydelsen af tilskud efter §§ 2, 2 a og 3 begrænset til en periode på 6 år, regnet fra idriftsættelsen af det enkelte anlæg.

Stk. 2. Hvis et industriell kraftvarmeverk leverer varme til et kollektivt varmforsyningsanlæg, ydes tilskud uden tidsbegrænsning for den del af værkets elproduktion, der er fremstillet i samproduktion med således leveret varme.

Stk. 3. Miljø- og energiministeren kan bestemme, at der ikke ydes tilskud for elproduktionen på et anlæg for naturgasbaseret industriell kraftvarme. Undtagelse fra tilskud kan kun fastsættes, hvis varmeforbruget, der aftages fra anlægget, helt eller delvist kan dækkes af en kollektiv varmforsyning fra central kraftvarmeproduktion.

§ 3 b. Miljø- og energiministeren kan i særlige tilfælde yde et supplerende tilskud til naturgasbaserede decentrale kraftvarmeverker. Til-

skuddet ydes med indtil 3 øre pr. kWh for elektricitet, som der er ydet tilskud til efter § 2 a, stk. 1. Det er en betingelse for ydelse af supplerende tilskud, at den pågældende elproducent kan godtgøre, at tilskuddet er nødvendigt for at fastholde en pris for levering af varme fra det pågældende værk, der ikke overstiger den pris, der ville være gældende ved gasfyret fjernvarmeproduktion.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 ydes efter ansøgning. I tilsagn om tilskud kan fastsættes en tidsbegrænsning og et årligt maksimum for ydelsen af supplerende tilskud til et anlæg.

§ 3 c. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om administrationen af §§ 3 a og 3 b.

Stk. 2. I medfør af loven kan fastsættes regler om, at kraftvarmebaseret elproduktion kun er tilskudsberettiget i et omfang, der svarer til en effektiv samlet energiuudnyttelse.

§ 3 d. Tilskud efter loven ydes til den pågældende elproducent for elektricitet, der afregnes med elforsyningsselskabet.«

6. § 4 affattes således:

»§ 4. Administrationen vedrørende udbetalinger af tilskud efter §§ 2, 2 a og 3 varetages af de statslige told- og skattemyndigheder.

Stk. 2. Tilskud som nævnt i stk. 1 udbetales af elforsyningsselskabet, som elektriciteten afregnes med. Elforsyningsselskaberne modregner udbetalt tilskud i afgiftstilsvaret til de statslige told- og skattemyndigheder i henhold til lov om afgift af elektricitet, lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter og § 34, stk. 4-6, i lov om afgift af svovl.

Stk. 3. Administrationen vedrørende udbetaling af tilskud efter § 3 b varetages af Energi styrelsen.«

§ 4. De statslige told- og skattemyndigheder varetager administrationen af loven.

7. I § 7, stk. 1, indsættes efter »de statslige told- og skattemyndigheder«: »eller Energi styrelsen«.

8. § 7, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen om tilta-

lerejsning i retsplejelovens § 930, jf. § 926, tilsvarende anvendelse.«

9. § 7, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser i denne lov sker i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.«

§ 7. Skønner de statslige told- og skattemyndigheder, at der er begået en overtrædelse, der medfører bødeansvar, kan det tilkendegives den pågældende, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt han erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen i retsplejeloven om indhold af anklageskrift i politisager tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelse inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

Stk. 4. Når sager om de i § 6 nævnte overtrædelser indbringes for domstolene, behandles de som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 73 kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

10. § 9, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Miljø- og energiministeren kan fastsætte bestemmelser om klage over afgørelser efter loven eller regler udstedt i henhold til loven. Henlægges ministerens beføjelser efter loven til en styrelse under Miljø- og Energi ministeriet, kan fastsættes, at afgørelser truffet af styrelsen ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Afgørelser om ydelse af supplerende tilskud efter § 3 b kan indbringes for Energi klagenævnet, jf. § 5, stk. 2, i lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug. Energi klagenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Der kan kræves betaling af et gebyr for indgivelse af klage til Energi klagenævnet.

Stk. 3. Ved afgørelser efter denne lov erstattes repræsentanter i Energi klagenævnet, som er udpeget efter indstilling fra Dansk Industri

og Landbrugsrådet, af 2 medlemmer med særlig økonomisk eller teknisk sagkundskab inden for kraftvarmeproduktion, som udpeges af miljø- og energiministeren.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 4.

§ 9. Miljø- og Energiministeren kan fastsætte bestemmelser om adgangen til at klage over afgørelser efter denne lov.

Skriftlig fremsættelse (4. december 1996)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til elproduktion. (Begrænsning af tilskud til naturgasbaseret kraftvarme m.v.).

(Lovforslag nr. L 105).

Lovforslaget om ændring af lov om tilskud til elproduktion har til formål at justere den nuværende tilskudsordning til elproduktion baseret på vedvarende energi og naturgasbaseret decentral kraftvarmeproduktion.

Det er formålet med ændringsloven at ajourføre og målrette tilskudsordningen for elproduktion med vedvarende energikilder og anden miljømæssigt hensigtsmæssig fremstilling af elektricitet, således at der med den foreliggende bevillingsramme opnås bedst mulig effekt i retning af at fremme opfyldelsen af målsætningerne i regeringens energihandlingsplan ENERGI 21.

Elproduktionstilskuddet blev indført i 1992 som en refusionsordning for CO₂-afgiften og for at skubbe udbygningen med decentral- og industriel kraftvarmeproduktion i gang. Desuden er elproduktionstilskuddet medvirkende til at understøtte den planlagte udbygning med vedvarende energi.

Fremgangen for økonomien i blandt andet industrielle kraftvarmeanlæg indikerer, at tilskudsintensiteten for sikring af den planlægningsmæssige udbygning på området – som forudsat i ENERGI 21 – ligger over det nødvendige. Det er sigtet med det foreliggende lovforslag at fastsætte rammer, der vil fastholde de positive udbygningsmæssige virkninger i forbindelse med justeringer i tilskuddet.

Omstillingen af fjernvarmeverker til decentral kraftvarme med naturgas er nu næsten

gennemført, og der er god udvikling i udbygningen med industriel kraftvarme. Det vurderes derfor, at industriel kraftvarme også med et nedsat tilskud vil have tilstrækkelig god økonomi til at sikre udbygningen.

I de fleste især større kraftvarmeverker er der økonomisk set plads til reduktion af elproduktionstilskuddet, uden at varmeprisen bliver højere end før omstillingen. Til at sikre varmekunderne i de resterende værker gennemføres en kompensationsordning. For værker, der er omstillet fra kul, ville varmeprisen ved fortsat kuldrift være steget betydeligt frem til 1998 på grund af forhøjelserne af kulafgiften. Varmeprisen efter reduktion af elproduktionstilskuddet skal derfor ses i forhold til sådanne væsentligt højere varmepriser for et kulfyret fjernvarmeverk. En del af de eksisterende mindre kraftvarmeverker (under 3MWel) og barmarksprojekter har en presset økonomi. Disse anlæg omfattes derfor ikke af justeringen, der ligeledes tager hensyn til vilkårene for etablering af nye barmarksprojekter.

Samtidig viser erfaringerne fra den hidtidige ordning, at der er behov for at kunne regulere tilskudsgivningen mere målrettet. Det har blandt andet vist sig uhensigtsmæssigt i nogle tilfælde, at der ydes tilskud i forbindelse med industrielle kraftvarmeanlæg i områder, hvor virksomhederne i stedet kunne aftage varme fra en etableret fjernvarmeforsyning. Elproduktionstilskuddet kan i den sammenhæng modvirke interessen i den bedst mulige udnyttelse af overskudsvarmen fra de centrale kraftvarmeverker.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.